

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců JUDr. Petra Polácha a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobkyně **MUDr. D. R.**, zastoupené Mgr. Sandrou Podskalskou, advokátkou, Advokátní kancelář Šíkola a partneři, s. r. o., se sídlem Brno, Dvořákova 13, proti žalovanému **Městskému úřadu Rosice**, se sídlem Rosice, Palackého nám. 13, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, který spočívá ve vydání konkludentního souhlasu s oznámením změny v užívání stavby bez č. p. na pozemku parc. č. 502 v k. ú. Zastávka,

t a k t o :

- I. **Určuje se**, že jednání žalovaného, který ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení oznámení změny v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka ze dne 5. 10. 2011 nepostupoval podle § 127 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), bylo nezákonným zásahem.
- II. **Určuje se**, že jednání žalovaného, který nepostupoval podle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a nezrušil svůj mlčky vyslovený souhlas se změnou v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka, bylo nezákonným zásahem.
- III. Žalovanému **se zakazuje** v další úřední činnosti vycházet ze souhlasu se změnou v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka.
- IV. Žalovanému **se přikazuje** postupovat ve vztahu k souhlasu se změnou v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka podle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

- V. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- VI. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě ve výši 13 616,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Sandry Podskalské, advokátky Advokátní kancelář Šikola a partneři, s. r. o., se sídlem Brno, Dvořákova 13.
- VII. Žalobkyni **se vrací** z účtu Krajského soudu v Brně přeplatek soudního poplatku ve výši 1000,- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně podala ke Krajskému soudu v Brně žalobu, kde namítala nezákonnost konkludentního souhlasu žalovaného s oznámením změny v užívání stavby bez č. p. na pozemku parc. č. 502 v k. ú. Zastávka ze dne 5. 10. 2011, který vznikl dne 19. 11. 2011 podle § 127 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

I. Podstata věci

Stavebník O. D. podala žalovanému oznámení změny užívání stavby bez č. p. na pozemku parc. č. 502 k.ú. Zastávka. Jednalo se o stavbu „hospodářská budova“, která původně sloužila jako sklad zemědělských produktů (sklep budovy) a sklad materiálu (1.NP budovy). Nový způsob užívání stavby byl v oznámení vymezen jako „zahradní domek“, který má sloužit „za účelem vybudování zázemí při provádění prací na pozemcích a budovách“.

Vzhledem k tomu, že žalovaný do 30 dnů od obdržení oznámení nevyjádřil se změnou souhlas ani ji nezakázal, vznikl dne 19. 11. 2011 souhlas se změnou užívání stavby fikcí podle § 127 odst. 2 stavebního zákona.

Žalobkyně tento souhlas považovala za rozhodnutí a žalobou podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), se domáhala jeho zrušení. Pro případ, že by soud dospěl k závěru, že napadený souhlas žalovaného není rozhodnutím, ale jedná se o zásah, žalobkyně eventuelně navrhovala, aby soud určil, že jednání žalovaného, když tento ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení oznámení změny v užívání stavby bez č. p. na pozemku parc. č. 502 v k. ú. Zastávka, ze dne 5. 10. 2011 změnu v užívání stavby nezakázal, bylo nezákonným zásahem do práv žalobkyně. Současně má soud rozhodnout, že je žalovaný povinen podle § 127 odst. 3 stavebního zákona písemně vyrozumět osobu, která změnu v užívání stavby oznámila, že změna podléhá rozhodnutí, a určit podklady nezbytné pro řízení.

Žalobkyně v podané žalobě upozornila na nejednotnou judikaturu Nejvyššího správního soudu ve vztahu k otázce, zda souhlas stavebního úřadu, který stavební úřad výslovně či mlčky činí k ohlášení či oznámení stavebníka, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s., či nikoli, a dále na to, že předmětná otázka byla usnesením ze dne

20. 7. 2011, sp. zn. 2 As 86/2010, postoupena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu k zodpovězení.

Zdejší soud, sám si vědom této skutečnosti, po ověření, že toto řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu bylo zahájeno a dosud nebylo skončeno, podle § 48 odst. 3 písm. d) s.ř.s. řízení o žalobě žalobkyně přerušil. Dospěl totiž k závěru, že rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 As 86/2010 může mít vliv na rozhodování o žalobě v této věci, neboť právě otázka, kterou měl rozšířený senát posuzovat, byla klíčovou pro dané řízení a pro určení toho, zda má soud žalobu posuzovat toliko jako žalobu proti rozhodnutí správního orgánu nebo jako žalobu proti nezákonnému zásahu.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dne 18. 9. 2012 ve věci sp. zn. 2 As 86/2010 rozhodl a předložené otázky zodpověděl. Ve svém usnesení mj. uvedl: „*I. Souhlasy vydávané dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), zejména dle § 96, § 106, § 122, § 127, které stavební úřad výslovně či mlčky činí k ohlášení či oznámení, jsou jinými úkony dle IV. části zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Tyto souhlasy nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; soudní ochrana práv třetích osob je zaručena žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle § 82 a násl. tohoto zákona. II. Žadatel o vydání souhlasu či oznamovatel může být v soudním řízení správním vedeném na základě žaloby třetí osoby napadající tento souhlas v postavení osoby zúčastněné na řízení dle § 34 soudního řádu správního*“.

Zdejší soud poté pokračoval v řízení.

Žalobkyně na základě rozhodnutí rozšířeného senátu svoji žalobu změnila tak, že se jedná o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem a upravila rovněž petit žaloby.

II. Procesní stanoviska účastníků

Žalobkyně v podané žalobě a jejím následném doplnění považuje napadený souhlas za nezákonný, neboť v oznámení vymezená stavba nebyla dostatečně určitá, neboť není zřejmé, k jakému účelu má stavba sloužit. Žalobkyně poukazuje na to, že předmětná stavba je již od roku 2003 užívána k celoročnímu bydlení. Stavba je neustále vytápěna. Vznikající zplodiny a kouř z komína „velmi nepříjemným způsobem zamořují ovzduší v okolí nemovitosti ve vlastnictví žalobkyně“. Žalobkyně má za to, že k topení nejsou používána standardní paliva. Nejasně formulovaný účel užívání stavby by tak umožňoval její užívání způsobem, který vážně zasahuje do práv žalobkyně.

Podle žalobkyně se tak změna v užívání stavby dotýká jejích práv a žalovaný měl postupovat v souladu s § 127 odst. 3 stavebního zákona a zahájit řízení o změně užívání stavby. Ke vzniku fiktivního souhlasu tak nemělo vůbec dojít.

Žalobkyně upozorňuje též na to, že oznámení změny užívání stavby neodpovídá požadavkům stavebního zákona a vyhlášky č. 526/2006 Sb. Přílohou oznámení totiž

nebyla dokumentace s vyznačením stávajícího a nového způsobu užívání jednotlivých místností a prostorů. V oznámení je sice „zaškrtnuta“, avšak přílohu oznámení netvořila a není ani součástí spisu. Jak vyplynulo z protokolu o nahlížení do spisu ze dne 18. 1. 2012, žalovaný vycházel z dokumentace předložené v jiném správním řízení, přičemž podle žalobkyně tato dokumentace neobsahuje vyznačení stávajícího a nového způsobu užívání jednotlivých místností a prostorů. Stavební úřad tak měl navrhovatelku vyzvat k doplnění návrhu.

Žalobkyně dále namítá, že žalovaný pochybil, jestliže jí neumožnil při nahlížení do spisu dne 18. 1. 2012 pořídit kopie části spisu – konkrétně dokumentace stavby „Přístavba zahradního domku, Zastávka, Brusy č. p. 290“ s odkazem na § 168 odst. 2 stavebního zákona, neboť ten se účastníků správního řízení netýká. Žalobkyně rovněž shledává pochybení žalovaného v tom, že nevyužil postupu podle § 156 odst. 2 správního řádu. Žalobkyně podala proti konkludentnímu souhlasu odvolání, které žalovaný vyhodnotil jako podnět k jinému opatření podle § 154 – 158 správního řádu.

Žalobkyně proto navrhuje, aby soud určil, že jednání žalovaného, který ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení oznámení změny v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka ze dne 5. 10. 2011 nepostupoval podle § 127 odst. 3 stavebního zákona, bylo nezákonným zásahem do práv žalobkyně ve smyslu § 82 s.ř.s. Dále požaduje, aby určil, že jednání žalovaného, který nepostupoval podle § 156 odst. 2 správního řádu a nezrušil svůj mlčky vyslovený souhlas se změnou v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka, bylo nezákonným zásahem do práv žalobkyně ve smyslu § 82 s.ř.s. Žalobkyně se také domáhala toho, aby soud žalovanému zakázal v další úřední činnosti vycházet ze souhlasu se změnou v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka a současně aby žalovanému přikázal postupovat ve vztahu k souhlasu se změnou v užívání stavby bez č.p. na pozemku parc. č. 502 v k.ú. Zastávka, obci Zastávka podle § 156 odst. 2 správního řádu.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě poukázal na to, že objekt není uzpůsoben k celoročnímu obývání. Pokud jde o emisi kouře a popílku, upozornil na to, že spalovací zařízení splňuje požadavky zákona č. 86/2002 Sb. a že při provedené kontrole odborem životního prostředí Městského úřadu Rosice nebylo žádné spalování odpadů zjištěno. Žalovaný neshledal důvod pro postup podle § 127 odst. 3 stavebního zákona, neboť se změna týká přízemního objektu na pozemku ve vlastnictví oznamovatelky. Objekt je vzdálen 17 m od rodinného domu žalobkyně a nevyžaduje podrobnější posouzení vlivu změny užívání na okolí. Žalovaný postupoval podle dokumentace, kterou k předmětné stavbě disponoval z minulosti. Součástí dokumentace byla i výkresová dokumentace „Přístavba zahradního domku Zastávka, Brusy, č.p. 290“, z níž je zřejmé, která část objektu je stávající a která je navrhovanou přístavbou. Jako budoucí účel užívání jednotlivých místností je uveden: pokoj a letní kuchyň. V další dokumentaci k předmětné stavbě, kterou měl žalovaný k dispozici („Stavba klubovny – dílny v Zastávce - Brusy na p.č. 502,503“, která byla ověřena v řízení o dodatečném povolení stavby přestavby včelína na hospodářskou budovu ze dne 16.9.1994), je zakreslen i komín. Uvedené podklady považoval žalovaný za

dostatečné pro rozhodnutí. Závěrem žalovaný poukázal na to, že dlouhodobé sousedské spory mezi žalobkyní a oznamovatelkou patří do práva občanského a nemohou být řešeny v rámci stavebních řízení. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně i žalovaný setrvali na svých procesních postojích po celou dobu řízení před soudem.

III. Posouzení věci

V daném případě žalobkyně brojí žalobou na ochranu před nezákonným zásahem proti konkludentnímu souhlasu vydanému žalovaným podle § 127 odst. 2 stavebního zákona.

Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 18. 9. 2012 ve věci sp. zn. 2 As 86/2010, „*souhlasy vydávané dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), zejména dle § 96, § 106, § 122, § 127, které stavební úřad výslovně či mlčky činí k ohlášení či oznámení, jsou jinými úkony dle IV. části zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Tyto souhlasy nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; soudní ochrana práv třetích osob je zaručena žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle § 82 a násl. tohoto zákona.*

Podle § 127 odst. 1 stavebního řádu vydá stavební úřad souhlas se změnou v užívání stavby na základě oznámení osoby, která má ke stavbě vlastnické právo nebo prokáže právo změnit užívání stavby. Oznámení obsahuje popis a odůvodnění zamýšlené změny, její rozsah a důsledky. K oznámení se připojí doklad o vlastnickém právu ke stavbě, pokud stavební úřad nemůže existenci takového práva ověřit v katastru nemovitostí, popřípadě souhlas vlastníka stavby se změnou v užívání, a závazná stanoviska dotčených orgánů vyžadovaná zvláštními právními předpisy.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení jestliže stavební úřad se změnou v užívání stavby souhlasí, zašle do 30 dnů ode dne jejího oznámení souhlas tomu, kdo změnu oznámil. V opačném případě rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, ve stejné lhůtě změnu v užívání stavby zakáže. Pokud stavební úřad ve lhůtě 30 dnů ode dne oznámení nevyjádří se změnou v užívání stavby souhlas ani ji nezakáže, má se za to, že se změnou v užívání stavby souhlasí.

Ustanovení odst. 3 pak stanoví, že pokud se změna dotýká práv třetích osob nebo vyžaduje podrobnější posouzení jejích účinků na okolí, stavební úřad do 30 dnů

od oznámení změny písemně vyrozumí osobu, která ji oznámila, že změna podléhá rozhodnutí a zároveň určí podklady nezbytné pro řízení. Dnem jejich předložení je zahájeno řízení o změně v užívání stavby.

Podle odst. 4 citovaného ustanovení náležitosti obsahu oznámení, souhlasu a rozhodnutí o změně v užívání stavby stanoví prováděcí právní předpis.

V daném případě oznámila O. D. (dále též „oznamovatelka“) žalovanému změnu užívání stavby bez č. p. na pozemku parc. č. 502 k.ú. Zastávka. Jak vyplynulo z oznámení, původně se jednalo o stavbu „hospodářská budova“, která sloužila jako sklad zemědělských produktů (sklep budovy) a sklad materiálu (1.NP budovy). Nový způsob užívání stavby byl v oznámení vymezen jako „zahradní domek“, který má sloužit „za účelem vybudování zázemí při provádění prací na pozemcích a budovách“.

Z uvedeného má soud za to, že napadeným konkludentním souhlasem došlo k tomu, že stavba původně užívaná jako sklad zemědělských produktů a materiálu bude nadále užívána jako zahradní domek. Soud souhlasí se žalobkyní v tom, že význam pojmu „zahradní domek“ je skutečně poměrně široký a může znamenat jak dřevěný altán, kde je uskladněno zahradní náčiní a „zahradník“ si zde může po náročné práci na zahradě toliko odpočinout na dřevěné lavičce a převléknout se, tak může tento pojem označovat *de facto* rekreační chatu, kde bude „zahradníkovi“ k dispozici koupelna, kuchyň i vytápění. V daném případě bližší specifikaci stavby neposkytuje ani popis jejího účelu, kterým má být „vybudování zázemí při provádění prací na pozemcích a budovách“. Oním „zázemím“ totiž lze rozumět jak zmíněnou lavičku a věšák, tak koupelnu s teplou vodou, kuchyň a vytápěnou ložnici. Je tedy třeba uzavřít, že způsob užívání stavby, jak byl konkludentně odsouhlasen žalovaným, skutečně není dostatečně konkrétní.

Tato skutečnost (tj. že v oznámení uvedený účel stavby není zcela jednoznačně a konkrétně vymezen) sice obecně nemusí znamenat, že by takto vymezená změna užívání stavby nemohla být konkludentně odsouhlasena podle § 127 odst. 2 stavebního zákona, nicméně v daném případě konkludentní odsouhlasení změny užívání stavby nepřipadalo v úvahu.

Pokud totiž v dané věci mělo dojít k tomu, že stavba užívaná jako sklad bude nadále užívána jako „zahradní domek“, který má sloužit jako zázemí pro osoby, které provádějí práce na zahradě, jedná se podle názoru soudu o změnu, jejíž účinky na okolí mohou být nikoli nepodstatné. Na okolí má jistě zcela odlišný vliv nevytápěná stavba, kde je skladováno nářadí a zemědělské plodiny, a stavba, kde se zdržují, umývají (a možná i přespávají) lidé, kde se vaří a topí. To samé pak platí pro možný zásah do práv třetích osob (sousedů). Zcela jinak totiž ovlivňuje svoje okolí „pasivní“ stavba sloužící toliko ke skladování a stavba zahradního domku, která je aktivně využívána lidmi k odpočinku i práci. Právě tyto skutečnosti byly v daném případě důvodem pro to, aby žalovaný postupoval podle § 127 odst. 3 stavebního zákona a v řízení o změně v užívání stavby posoudil účinky této změny na okolí a zvážil zda se

změna nedotýká práv třetích osob (sousedů) – tedy aby věc v rámci administrativního procesu řádně posoudil.

Žalovaný tedy měl postupovat podle § 127 odst. 3 stavebního zákona a sdělit do 30 dnů ode dne oznámení oznamovatelce, že o změně v užívání stavby bude vydáno rozhodnutí, a zároveň určit, jaké je nutno předložit podklady pro rozhodnutí. Teprve předložením těchto podkladů by bylo zahájeno řízení o změně v užívání stavby.

Konkludentně vydaný souhlas podle § 127 odst. 2 stavebního zákona je tedy nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.

Tímto zásahem (nezákonně vydaným souhlasem) tedy byl založen a jeho existencí je udržován nezákonný stav a trvají jeho důsledky, neboť stavba není užívána jako sklad (to jednoznačně plyne ze správního spisu i z podání účastníků), a je tedy namístě v souladu se shora uvedeným rozhodnutím rozšířeného senátu zakázat žalovanému vycházet z daného nezákonného souhlasu ve své další úřední činnosti.

Obnovení stavu před zásahem lze podle rozšířeného senátu dosáhnout tak, že soud přikáže správnímu orgánu postupovat ve vztahu k nezákonnému souhlasu podle § 156 odst. 2 správního řádu. Objektivní možnost či nemožnost příkazu k obnovení stavu před zásahem, vysloveného v soudním rozhodnutí a adresovaného správnímu orgánu, posuzuje soud v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; toliko v případě, že soud pouze určuje (deklaruje), zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Rozsudek soudu tedy nebude obsahovat výrok týkající se případného obnovení stavu před zásahem v případech, kdy zrušení napadeného souhlasu stavebního úřadu, byť byl soudem shledán nezákonným, nebude ze skutkových či právních důvodů zcela zjevně možné.

V daném případě soud nezjistil, že by zrušení napadeného souhlasu bylo ze skutkových či právních důvodů nemožné, a proto žalovanému přikázal postupovat podle § 156 odst. 2 správního řádu. Současně soud vyslovil, že jednání žalovaného, který podle § 156 odst. 2 správního řádu nepostupoval a nezrušil svůj mlčky vyslovený souhlas se změnou v užívání předmětné stavby, ač k tomu žalobkyně podala podnět, bylo nezákonným zásahem.

Jak uvedl rozšířený senát, „soud nezkoumá a závazně nehodnotí splnění dále uvedených podmínek pro výsledek postupu správního orgánu podle § 156 odst. 2 správního řádu, neboť by tím nahrazoval předem správní orgán v jeho věcné kompetenci. Vzhledem k užití § 156 odst. 2 spr. ř. je zapotřebí brát zřetel na přiměřené použití ustanovení hlavy IX. části druhé spr. ř. o přezkumném řízení. V § 94 odst. 4 spr. ř. je obsažena ochrana dobré víry žadatele. I když dojde správní orgán k závěru, že rozhodnutí (v daném případě souhlas) bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, pokud by byla újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí (souhlasu) v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, správní

orgán přezkumné řízení zastaví, resp. vydaný souhlas nelze zrušit. Správní orgán musí při postupu dle § 156 odst. 2 spr. ř. také zkoumat, zdali jsou pro případné zahájení přezkumu či v jeho rámci pro následné zrušení vydaného souhlasu zachovány zákonné lhůty. Pouze při respektování těchto zákonných podmínek je možné vydaný nezákonný souhlas usnesením zrušit“.

Pro další řízení soud považuje za nezbytné dodat, že se ztotožnil i s námitkou žalobkyně, že žalovaný pochybil, pokud oznamovatelku nevyzval k předložení dokumentace s vyznačením stávajícího a nového způsobu užívání jednotlivých místností a prostorů. V daném případě totiž k oznámení o změně stavby nebyla připojena dokumentace s vyznačením stávajícího a nového způsobu užívání jednotlivých místností a prostorů, přestože bylo v oznámení uvedeno, že tato dokumentace přílohu oznámení tvoří. Soud považuje názor žalovaného zbytečně nezatežovat dotčené osoby za chvályhodný, nicméně v daném případě, kdy oznamovatelka v oznámení vyznačila, že dokumentace přílohu tvoří, bylo namístě ji upozornit na to, že přílohu nepřiložila. Teprve podle reakce oznamovatelky na takovou výzvu by mohlo být přistoupeno k posouzení toho, zda součástí spisu k předmětné stavbě, který měl žalovaný z minulosti k dispozici, není i dokumentace s vyznačením stávajícího a nového způsobu užívání stavby, jak požaduje vyhláška č. 526/2006 Sb. Lze totiž předpokládat, že oznamovatelka hodlala předložit tuto přílohu a pouze nedopatřením ji přiložit opomněla. Současně nelze vyloučit, že hodlala předložit dokumentaci odlišnou od té, z níž vycházel žalovaný. Žalovaný tak měl oznamovatelku vyzvat k doplnění návrhu.

Naopak pokud žalobkyně namítá, že žalovaný pochybil, jestliže jí neumožnil při nahlížení do spisu dne 18. 1. 2012 pořídit kopie části spisu – konkrétně dokumentace stavby „Přístavba zahradního domku, Zastávka, Brusy č. p. 290“ s odkazem na § 168 odst. 2 stavebního zákona, nemohl jí soud přisvědčit.

V citovaném ustanovení stavebního zákona (§ 168 odst. 2) je uvedeno, že se vedení spisové služby a nahlížení do spisu řídí ustanoveními správního řádu a zvláštního právního předpisu (zákona č. 499/2004 Sb.), přičemž kopii dokumentace stavby stavební úřad poskytne, pokud žadatel předloží souhlas toho, kdo dokumentaci pořídil, případně souhlas vlastníka stavby, které se dokumentace týká. Toto ustanovení je posledním z ustanovení části páté („Společná ustanovení“) hlavy druhé („Evidence územně plánovací činnosti, ukládání písemností a nahlížení do nich“) stavebního zákona.

Pokud jde o nahlížení do spisu, je třeba vyjít z ustanovení § 38 správního řádu. Ten je však v případě řízení podle stavebního zákona modifikován druhou větou § 168 odst. 2 stavebního zákona, který představuje odchylnou úpravu pro případy poskytování kopií dokumentace stavby. Dokumentací stavby je třeba rozumět zejména ověřenou projektovou dokumentaci, dokumentaci pro provádění stavby, dokumentaci skutečného provedení stavby, resp. zjednodušenou dokumentaci, tj. passport stavby. Do dokumentace stavby je přitom možno nahlížet v režimu nahlížení do spisu, avšak povinnost stavebního úřadu poskytnout kopii dokumentace stavby je vázána na

souhlas osoby, která dokumentaci pořídila, event. na souhlas vlastníka stavby, které se dokumentace týká. Tento souhlas je povinen doložit žadatel. Povinnost žadatele tento souhlas doložit jednoznačně reflektuje oprávněné zájmy vlastníka stavby, resp. ochranu autorských práv projektanta. Při splnění podmínky doložení souhlasu je stavební úřad povinen se zřetelem k § 38 odst. 4 správního řádu obstarat kopii dokumentace a žadateli ji poskytnout. Pokud však tento souhlas předložen není, není povinen (ale ani oprávněn) stavební úřad kopii dokumentace stavby žadateli poskytnout (obdobně viz Potěšil, L., Roztočil, A. a kol.: Stavební zákon - online komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011).

Soud tak nemůže souhlasit se žalobkyní, že by se § 168 odst. 2 stavebního zákona netýkal účastníků řízení. Hovoří-li předmětné ustanovení o „žadatelích“, je jím jednoznačně myšlen žadatel o nahlížení do spisu (tj. osoba, která o nahlížení do spisu žádá) a tím může být (a zpravidla také i nejčastěji bude) právě účastník řízení, který do spisu nahlíží v souladu s § 38 správního řádu. Podle soudu uvedené ustanovení nedopadá jen na nahlížení do spisů v případech již ukončených řízeních, naopak z nadpisu části páté („Společná ustanovení“) i hlavy druhé („Evidence územně plánovací činnosti, ukládání písemností a nahlížení do nich“) soudu plyne, že se vztahuje i na řízení a spisy „v běhu“. Písemnostmi, do nichž je upraveno nahlížení předmětným ustanovením, je totiž třeba v souladu se smyslem této úpravy rozumět veškeré písemnosti, nikoli pouze spisy ukončené. Jenom tak lze naplnit smysl uvedené úpravy, kterým je ochrana oprávněných zájmů účastníka a autorských práv projektanta. Je totiž zřejmé, že tyto hodnoty mohou být dotčeny i v řízeních v běhu. Právo účastníka řízení seznámit se s podklady ve správním spisu přitom podle soudu dotčeno není, neboť do dokumentace stavby nahlížet může, toliko je omezena jeho možnost pořizovat si kopie.

Na závěr soud pouze dodává, že se plně ztotožňuje se žalovaným v tom, že spory mezi žalobkyní a oznamovatelkou patří do charakteru sousedských sporů, k jejichž řešení by měla být využita autorita odlišná od žalovaného. Tato skutečnost však nemá žádný vliv na to, že v daném případě byla žaloba podána důvodně, neboť žalovaný při aplikaci § 127 stavebního zákona pochybil a nezákonného zásahu se dopustil.

IV. Závěr

Zdejší soud tedy uzavírá, že žalovaný měl postupovat podle § 127 odst. 3 stavebního zákona a oznamovatele sdělit do 30 dnů ode dne oznámení, že o změně v užívání stavby bude vydáno rozhodnutí, a zároveň určit, jaké je nutno předložit podklady pro rozhodnutí. Soud proto podle § 87 odst. 2 s. ř. s. určil, že konkludentně vydaný souhlas se změnou užívání stavby podle § 127 odst. 2 stavebního zákona je nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že tímto souhlasem byl založen a jeho existencí je udržován nezákonný stav a trvají jeho důsledky, soud podle § 87 odst. 2 s. ř. s. rovněž zakázal žalovanému vycházet z daného nezákonného souhlasu ve své další úřední činnosti.

Soud nezjistil, že by zrušení napadeného souhlasu bylo ze skutkových či právních důvodů nemožné, a proto podle § 87 odst. 2 s. ř. s. žalovanému přikázal postupovat podle § 156 odst. 2 správního řádu. Současně soud vyslovil, že jednání žalovaného, který podle § 156 odst. 2 správního řádu nepostupoval a nezrušil svůj mlčky vyslovený souhlas se změnou v užívání předmětné stavby, bylo nezákonným zásahem.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, a proto jí přísluší náhrada nákladů řízení proti žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobkyni vznikly náklady ve výši 2000,- Kč za zaplacený soudní poplatek. Dále náklady právního zastoupení spočívající v odměně advokátky za čtyři úkony právní služby po 2 100,- Kč společně se čtyřmi režijními paušály po 300,- Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba, její doplnění a replika, tedy 9600 Kč. To vše podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že zástupkyně žalobkyně je plátcem DPH, byla zmíněná částka navýšena o částku odpovídající DPH podle § 57 odst. 2 s. ř. s. Celkem se tedy jedná o částku 13 616,- Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupkyně žalobkyně ve stanovené lhůtě.

Žalobkyně zaplatila soudní poplatek ve výši 3000,- Kč. Vzhledem k tomu, že její žaloba byla s ohledem na výše zmíněné rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu změněna a následně posouzena jako žaloba proti nezákonnému zásahu a nikoli proti rozhodnutí, činil soudní poplatek toliko 2000,- Kč (položka 18, bod 2, písm. d/ přílohy zákona o soudních poplatcích).

Podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích soud vrátí z účtu soudu přeplatek na soudním poplatku, jestliže bylo na soudním poplatku zaplaceno více, než činila poplatková povinnost.

V dané věci činila poplatková povinnost 2000,- Kč, žalobkyně zaplatila 3000,- Kč, soud proto rozhodl o tom, že se žalobkyni vrací přeplatek soudního poplatku v částce 1000,- Kč.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10.1.2013

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Gazdová